

VODA

Menim, da sem dober plavalec. Plaval sem v lokalnem plavalnem klubu in se udeleževal državnih tekmovanj. Ko sem v vodi, se počutim udobno in samozavestno. Pred nekaj leti sem čofotal po morju, ko sem na njegovem dnu zagledal sijočo školjko. Sonce je sijalo pod popolnim kotom, da sem opazil ta srebrni in biserni odsev.

Odločil sem se, da se potopim v morje, prepričan, da lahko dosežem, kar si želim. Voda je bila moj element. Sproti sem uravnaval pritisk v ušesih, gledanje pod vodo mi ni povzročalo težav, tudi zadrževanje diha ni bilo problem. Nisem pa računal na to, kako globoka je voda v resnici.

Nisem še dosegel dna, ko me je vse znanje izneverilo. Začelo me je boleti uho, vid se mi je zameglil in pljuča so kričala po zraku. Trenutek odločitve in zmagala sta moja trma in samozavest. Nadaljujem s potapljanjem. Pridem do dna, zgrabim tisto lupino, ko me zgrabi panika. Slab sem, izčrpan sem in še vedno na dnu morja, držim to presneto školjko. Nisem več čutil, da je voda moj element.

Odrinem se kolikor je le mogoče in brcam še močneje, pri tem pa poskušam ne zajeti sape. Uspelo mi je priti na površje. Brez sape. Sam s svojim zmagoslavjem. Sram me je, da sem verjel, da lahko premagam vodo. Do vode čutim ponižnost.

GORE

Slovenija je pred nekaj leti spremljala spektakularno reševanje izkušenega alpinista, ki se je poškodoval 6300 m visoko na gori Nanga Parbat v Himalaji. Šest dni je bil ujet v skalah, preden so ga lokalne šerpe uspele doseči s helikopterjem. Reševalna akcija je bila izjemno nevarna, saj je zrak na taki višini zelo redek in bi lahko vsi umrli.

Vendar to ni bil njegov zadnji vzpon. Ko so ga ljudje vprašali, zakaj pleza, je odgovoril: »Ker slišim goro, ki me kliče. In ta klic je vibracija, ki se manifestira na fizični ravni. Tega ne morem nadzorovati. Skala, stena, gora – to je nekaj neizdelanega. Zliti se z njo pomeni najti povezavo s seboj, z najbolj pristnim delom sebe.»

Tako kot mnogi drugi je tudi Tomaž Humar nekaj let kasneje umrl v Himalaji, ko je poskušal doseči vrh Langtang Lirunga. Njegovo telo je ostalo na gori, kot bi si želel.

GNEZDO

Bilo je lepo sveže jutro na vrhuncu pomladi. Hodil sem po gozdni poti ob manjšem potočku. Slišal sem žvrgolenje ptic v njihovem napornem dnevu in veter, ki jim je sledil. V tem prijetnem jutranjem vzdušju sem na robu manjšega grebena videl majhno ptičje gnezdo. Če bi se malo pretegnil, bi ga lahko dosegel. Vsekakor bi ga dosegel s palico.

In hotel sem, ker je vanj vstopila kača. Njena glava je bila notri, medtem ko je njeno celotno telo sijalo v jutranjem soncu. Na robu gnezda sta oba ptička starša živčno skakala z veje na vejo in spuščala grozljive zvoke. Srce se mi je paralo, ko sem poslušala njihovo žvrgolenje, a kača žrla svoj zajtrk.

Našel sem palico in se odločil vstopiti v to katastrofo, ko sem se vprašal, zakaj sploh obsojam to situacijo? Koga naj prikrajšam za karkoli? Odmaknem se in samo opazujem vsa ta življenja, poti narave. Nažiranja je bilo kmalu konec, kača se je plazila proč. Opazoval sem štiri zgodbe: zgodbo umiranja, prehranjevanja, zgodbo strahu strah, in zgodbo opazovanja.

GRETA

Kako si drznete!?!

Kako si drznete pogledati stran... in priti sem ter reči, da delate dovolj.

Moje sporočilo je, da vas bomo opazovali. Vse to je narobe. Jaz ne bi smela biti tukaj. Morala bi se vrniti v šolo na drugi strani oceana. Pa vendar vsi prihajate k nam mladim po upanje. Kako si drznete!

Ukradli si moje sanje in moje otroštvo s svojimi praznimi besedami. Pa vendar sem ena izmed srečnežev. Ljudje trpijo. Ljudje umirajo. Celotni ekosistemi propadajo. Smo na začetku množičnega izumiranja in vse, o čemer lahko govorite, je denar in pravljice o večni gospodarski rasti. Kako si drznete!

Greta Thunberg je imela svoj znameniti govor na vrhu Združenih narodov o podnebnih ukrepih leta 2019. Politike je pozvala, naj začnejo varovanje okolja jemati resno.